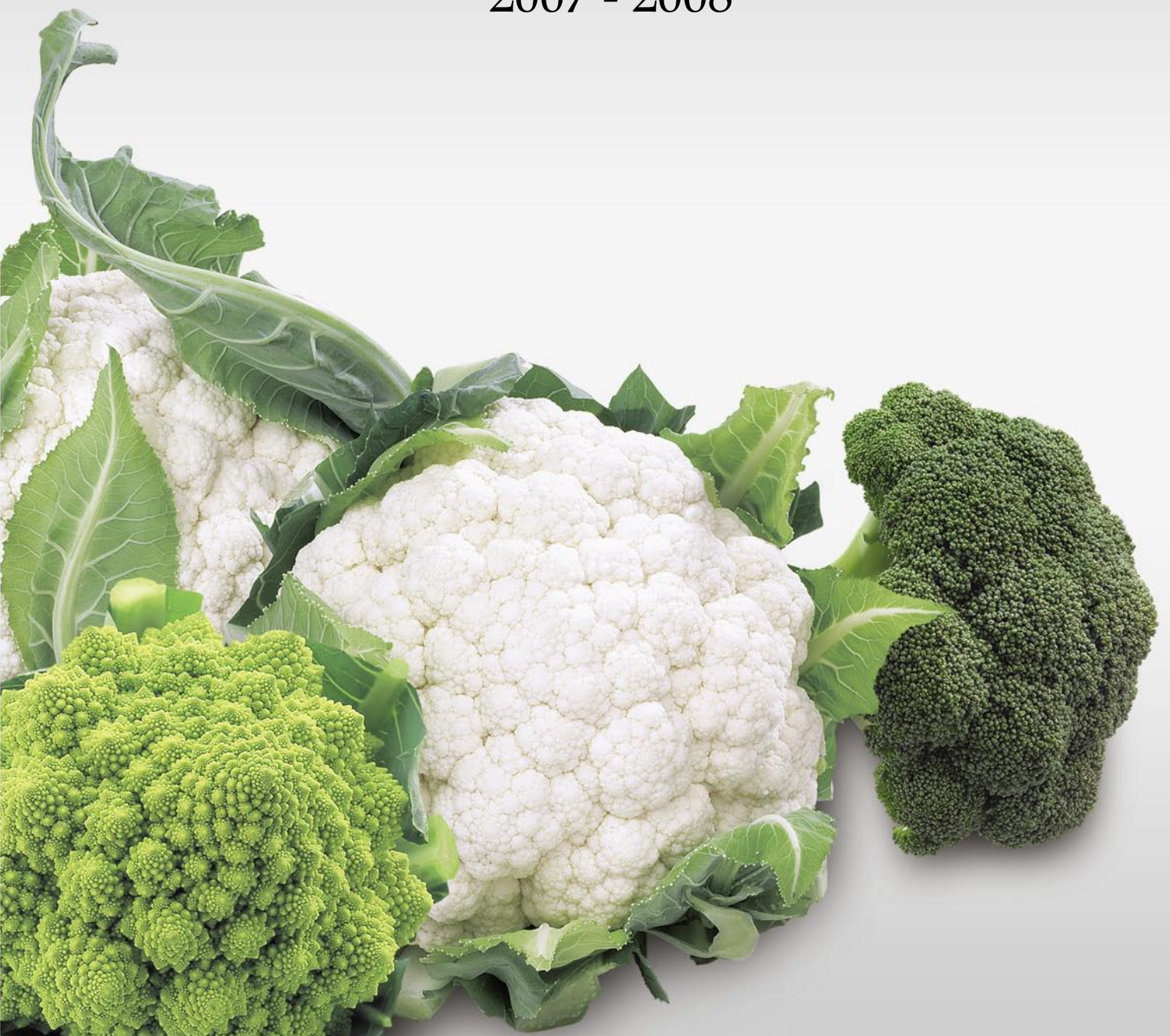

kalafior i brokuł

2007 - 2008

Kalafior – odmiany wczesne

Wiosna 2006 była trudna dla producentów kalafiorów. Długi okres zalegania pokrywy śnieżnej i niskie temperatury w marcu, spowodowały opóźnienie prac polowych oraz przerastanie rozsady, której nie można było w optymalnym terminie wysadzić w pole. Po chłodnym maju, zasadniczo sprzyjającym wzrostowi roślin kapustnych, w połowie czerwca rozpoczął się okres suchej i upalnej pogody. Był to prawdziwy test dla wielu odmian kalafiora.

W tych warunkach sprawdziły się trzy nowe odmiany do uprawy wczesnej pod folią perforowaną, Agrylem lub jako pierwszy kalafior sadzony bezpośrednio do gruntu bez osłon, z przeznaczeniem na zbiór od maja do pierwszych dni lipca.

Divita RZ

F₁ – Hybryd CMS

- okres wegetacji 68 – 75 dni
- dobre samookrycie
- bardzo dobra jakość róż
- brak omszeń i przerastania róż liśćmi

Adelanto RZ

F₁ – Hybryd CMS

- okres wegetacji 70 – 78 dni
- dobra odporność na choroby grzybowe
- duża ilość zewnętrznych i wewnętrznych liści okrywających różę
- biała, bardzo zbita i ciężka róża

Frebo RZ

F₁ – Hybryd CMS

- okres wegetacji 70 – 80 dni
- bardzo dobra kondycja roślin, także w mniej sprzyjających warunkach
- mocny system korzeniowy i większa odporność na stres

Decora RZ

Są one uzupełnieniem najwcześniejszego asortymentu, a więc odmian uprawianych w tunelach, do których oprócz znanego od lat Opaala RZ, dwa lata temu dołączyły nie ustępujące mu wczesnością Witki RZ.

Decora RZ

F₁ – Hybryd CMS

okres wegetacji 75 – 85 dni, plasuje się w 3 rzucie nasadzeń (po odmianach tunelowych i pod płaskie przykrycia). Zbiory, z sadzenia przez cały kwiecień przypadają od połowy czerwca do początku lipca.

Decora RZ cechuje się bardzo dobrą zdrowotnością i silnym wzrostem. Tworzy bujne ulistnienie, dobrze

okrywające różę. Jest odmianą szczególnie polecaną dla producentów sprzedających kalafiora na sztuki, bezpośrednio z samochodu, ze względu na szeroką, podstawę róż. Kalafiory zbierane wraz z liśćmi, prezentują się wyjątkowo solidnie także dzięki grubym nerwom i szerokim blaszkom liściowym, zaczynającym się bezpośrednio u nasady liści. Dzięki temu, różę widziane od tyłu, nie posiadają charakterystycznych dla niektórych odmian „prześwitów”, a płaska i szeroka podstawa podoba się kupującym. Decora RZ tworzy także czysto białe różę o bardzo wysokim udziale kalafiorów najwyższej klasy w plonie ogólnym.

Chambord RZ – na lato i nie tylko

Chambord RZ

W 2006 r. odmiana **Chambord RZ** uprawiana była przez wielu czołowych producentów kalafiora w całej Polsce, poczynając od północy Polski, gdzie z reguły warunki atmosferyczne są bardziej sprzyjające niż w pozostałych rejonach uprawy warzyw, przez Kujawy, gdzie w roku 2006 przez większą część okresu wegetacji przeważały bardzo wysokie temperatury przy praktycznie zerowych opadach deszczu, aż po Polskę środkową i południową, wszędzie z bardzo dobrymi rezultatami.

Chambord RZ jest odmianą kalafiora wyhodowaną w technologii CMS, o okresie wegetacji ok. 70-80 dni, nadający się do wysiewu od początku kwietnia. Odmiana ta charakteryzuje się dużym wigorem roślin oraz doskonałym okryciem wysokiej, zbitej i białej róży. **Chambord RZ** nie wykazuje skłonności do omszenia i przebarwienia róży. Uduje się na różnych typach gleb.

Chambord RZ jest odmianą nadającą się do produkcji zarówno na świeży rynek, jak i dla przemysłu. Dzięki doskonałemu wyrównaniu, idealnemu wręcz kształtowi i śnież-

nobiałej róży doskonale się prezentuje w skrzynkach.

- przy takim przeznaczeniu obsada Chamborda RZ powinna wynosić w granicach 30-32 tys. sztuk/ha.
- z przeznaczeniem dla przemysłu obsada roślin na 1 ha powinna wynosić ok. 25 tys. roślin.

Tak prowadzona uprawa zapewni ogrodnikom wysoki plon różyczki o bardzo dobrej jakości, a zakładom przetwórczym doskonały surowiec do mrożenia.

Chambord RZ po raz pierwszy na skalę produkcyjną był testowany w roku 2005 i od razu zyskał sobie wielu zwolenników nie tylko w Polsce, ale również w krajach Unii Europejskiej, m.in. w Niemczech i Holandii oraz Belgii.

Pani Katarzyna Domaszewicz, z miejscowości Dębowiec koło Dąbrowy Chełmińskiej od kilku sezonów zajmuje się produkcją kalafiora z przeznaczeniem na świeży rynek. Już podczas pierwszych prób w sezonie 2005 z odmianą **Chambord RZ** zauważyła, że pod względem jakości i wyrównania ta odmiana nie ma sobie równych

i zdecydowała się w kolejnym roku uprawiać ją jako główną odmianę, na zbiór od połowy lipca do połowy września, z kilku terminów sadzenia. W minionym sezonie była to uprawa na powierzchni 4 ha. **Chambord RZ** potwierdził swoje bardzo wysokie walory, a jego doskonałe wyrównanie w tak upalnym lecie było aż zaskoczeniem dla producentki. Praktycznie po dwóch „ciąciach” 90 % kalafiorów było zebrane. Ponadto, co jest niezmiernie ważne przy planowaniu produkcji, **Chambord RZ** z każdego terminu sadzenia bardzo mocno „trzymał się” okresu wegetacji, czyli ok. 80 dni. Ta cecha okazała się wielką zaletą Chamborda RZ, gdyż całość produkowanego kalafiora przez panią Katarzynę jest dostarczana do Regionalnego Centrum Dystrybucyjnego sieci Kaufland w Bydgoszczy. Odbiorca wymaga rytmicznych dostaw, bo trudno jest wytłumaczyć konsumentowi, że teraz kalafiora nie ma, a później będzie jego nadmiar. Również w Kauflandzie odmiana ta została „zauważona” i doceniona co potwierdza dyrektor ds. zakupów w dziale Owoce, Warzywa, Kwiaty-Pan Wojciech Szczepanowski: *„Kalafior Chambord RZ bardzo dobrze prezentuje się na półkach sklepowych. Odnacza się przede wszystkim bardzo ładną, kształtną, śnieżnobiałą różą oraz tym, że długo utrzymuje zdrowy i świeży wygląd, co dla nas jest niezmiernie ważne.”*

Wybierając odmianę kalafiora do uprawy w okresie letnim warto zdecydować się na Chamborda RZ. Uprawa tej odmiany zapewni Państwu wysoki doskonałej jakości plon. Ponadto, w myśl hasła Seeds & Services gwarantujemy naszym klientom fachową konsultację oraz profesjonalne doradztwo na wszystkich etapach produkcji.

Casper RZ – doskonały dla przetwórstwa

Casper RZ

Zainteresowanie uprawą kalafiorów w Polsce w ostatnich latach ustabilizowało się na określonym poziomie. Powierzchnia uprawy tego gatunku określana jest na około 9 tys. ha, z czego około 3 tys. ha zlokalizowane jest na Lubelszczyźnie. Tak duża powierzchnia uprawy kalafiora w tym regionie, ma związek z dużymi możliwościami sprzedaży do wielu zakładów przetwórczych, w tym regionie.

Rosnące oczekiwania

W związku z ciągle rosnącymi wymaganiami jakościowymi, stawianymi przez odbiorców mrożonych warzyw, przedstawiciele działów surowcowych, jak i sami producenci kalafiora, stale poszukują nowych coraz to lepszych odmian. Idealna odmiana, która sprostałaby wymaganiom producentów musi charakteryzować się następującymi cechami:

- dużą ilością masywnych, wysokich liści, które dokładnie osłonią różę przed promieniami słonecznymi,
- rozbudowanym, głębokim systemem korzeniowym,

- dużą, białą różą bez tendencji do przebarwień antocyjanowych,
- doskonałą strukturą róży, umożliwiającą różyczkowanie bez powstawania kruszu.

Wieloletnie prace hodowlane pozwoliły na otrzymanie odmiany spełniającej w jak najwyższym stopniu stawiane wymagania. Casper RZ był początkowo testowany w wielu gospodarstwach jako nowość. Następnie stał się przedmiotem wnikliwej obserwacji, zauważono bowiem cechy wyróżniające go spośród innych odmian. Kalafior ten przewyższał siłą wzrostu inne odmiany, co wpływa w szczególny sposób w końcowym efekcie na wspaniałe samookrycie róż. Masa wegetatywna liści jest także potrzebna roślinom do wytworzenia ciężkiej, dużej róży. Aby osiągnąć oczekiwany cel Casper RZ tworzy głęboki, silnie rozbudowany system korzeniowy, który pozwala roślinie bez stresu przetrwać okres krytycznych, letnich upałów.

Wszystkie te pozytywne cechy odmiany Casper RZ potwierdza **Pan Aleksander Zdybel z miejscowości**

Osina, który od wielu lat uprawia odmiany kalafiorów z firmy Rijk Zwaan. W gospodarstwie Pana A. Zdybla Casper RZ był testowany od kilku lat. Już w fazie rozsady produkowanej w multipaletach, odmianę wyróżniała duża siła wzrostu i wyrównanie roślin. Podobnie odmiana zachowywała się po posadzeniu na miejsce stałe.

Rośliny w bardzo krótkim czasie rozpoczęły wzrost na polu, przykrywając dużymi liśćmi powierzchnię gleby, co uniemożliwiało wzrost chwastów. Dzięki temu w uprawie Caspra RZ pielęgnacja była ułatwiona i poniesiono niższe koszty w walce z chwastami. Niewątpliwą zaletą opisywanej odmiany jest stała w różnych warunkach długość okresu wegetacji wynosząca około 95-100 dni.

„Pomimo dużej zmienności pogodowej przez kilka ostatnich lat Casper RZ zawsze wiernie plonuje w zaplanowanym wcześniej terminie” - twierdzi pan A. Zdybel. Jest to bardzo istotne w gospodarstwach rodzinnych, gdzie zbiór i różyczkowanie wykonuje kilka osób z rodziny, a każde spiętrzenie zbiorów powoduje straty w postaci pozostawionych róż na polu.

Ważne właściwe nawożenie

Według właściciela gospodarstwa, uzyskanie wysokich plonów w uprawie kalafiora jest możliwe przy odpowiednim nawożeniu gleby. Oczywiście jest fakt, iż ilość nawozów mineralnych oparta powinna być na podstawie analizy gleby lub doskonałej znajomości własnych pól. Na glebach gliniasto – piaszczystych,

na których przedplonem była pszenica, najlepiej byłoby po jej zbiorze (w sierpniu) zastosować obornik w ilości około 20 ton/ ha. Pozostałe nawozy mineralne należałoby wysiać wiosną w kwietniu.

Przykład ilości oraz rodzajów wysiewanych nawozów:

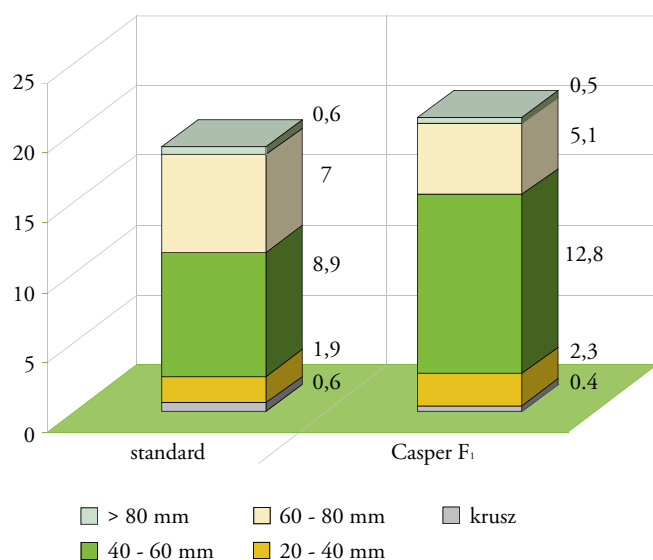
NAZWA	ILOŚĆ kg/ha
Mocznik	450
Fosforan amonu	350
Siarczan potasu	400
Wapno tlenkowo-magnezowe	750

Dodatkowo, dwukrotnie rośliny były zasilone molibdenianem amonu. Podczas okresu wegetacji nie stosowano żadnych innych nawozów dolistnych.

Spełnienie tych kilku podstawowych zasad w uprawie kalafiora jesiennego, przyniesie oczekiwany plon, który w gospodarstwie Pana Aleksandra Zdybła co roku oscyluje na poziomie 18 ton/ ha sprzedanego surowca w klasie pierwszej.

Dobór odpowiedniej odmiany pozwala sprostać wymogom stawianym przez zakłady przetwórcze. Ważnym elementem w różyczkowaniu kalafiora jest możliwość uzyskania jak największej ilości różyczek o średnicy 20-60 mm. Casper RZ okazał się również pod tym względem niezawodny. W jednym z zakładów przeprowadzono badanie mechanicznego rozdrobnienia róż i określenia poszczególnych frakcji wielkości powstałych różyczek. Wynik badania przedstawia poniższy wykres :

Plon poszczególnych frakcji różyczek w t/ha u odmiany Casper w porównaniu do odmiany standardowej w 2006 roku.

Casper RZ - daje bardzo ładne różyczki

Casper RZ jest w coraz większym stopniu doceniany jako surowiec w zakładach przetwórczych, jak również spełnia oczekiwania ogrodników. Jest odmianą łatwą w uprawie i niezawodną pod względem plonowania. Dzięki tym cechom powiększa się grupa zwolenników uprawiających kalafiora. W sezonie 2006 Casper RZ został doceniony przez liczną rzeszę ogrodników uprawiających go na znacznej powierzchni. Przy braku możliwości zbytu, pozostawiony w polu wykazał się bardzo dobrą zdrowotnością i jakością róż, co dało możliwość zebrania go w późniejszym terminie, bez zbędnych strat.

Krótką charakterystyka plantacji

Przedplon	Pszenica
Rozsada	z multipalet
Termin siewu	02.06.2006
Termin sadzenia	21.06.2006
Zbiór	18.09.2006

Gregor RZ - kalafior który nie boi się suszy

Gregor RZ

Gregor RZ jest odmianą, która od kilku już lat jest znana polskim producentom kalafiora. Przeznaczona jest na zbiory od drugiej połowy lata do końca jesieni. W niektórych rejonach jest także uprawiana z wysiewów zimowych i sadzenia w kwietniu, z przeznaczeniem na zbiór w czerwcu i na początku lipca. Jest dobrą odmianą na świeży rynek i dla przemysłu.

Nie tylko piwo z Leżajska

Na żyznych polach w dolinie Sanu, w rejonie Leżajska, Gregor RZ jest uprawiany od czterech lat.

„Mijający sezon był w tym rejonie wyjątkowo trudny dla uprawy kalafiora, bo deszcz nie padał tu

przez prawie siedem tygodni, akurat wtedy, kiedy zwykle sadzimy rozsądę a rośliny potrzebują dużej ilości wody” – mówi pani Marta Baj, która w Piskorowicach prowadzi wraz z rodzicami gospodarstwo rolne, od wielu lat produkujące kalafiora dla potrzeb leżajskiego „Hortino”. W tym roku uprawiali oni Gregora RZ po raz czwarty z kolei. Nasiona wysiewane były 18 maja na rozsadniku, a sadzone 19 i 20 czerwca. Zbiory rozpoczęły się w tym roku 20 września i trwały do 5 października. Rozsądę sadzono w rozstawie 55/67 cm (27 tys. szt/ha). W uprawie przedplonowej rosły zboża oraz zbierany wiosną szpinak. Ten rok był wyjątkowo nietypowy, bo wszystkie kala-

fiora przeznaczone na zbiory we wrześniu rozpoczęły plonowanie z dużym opóźnieniem” – mówi pan Zbigniew Fimiarz, który zajmuje się organizacją skupu dla zakładu w Leżajsku. „Zbiory Gregora RZ zaczęły się najwcześniej, dzięki czemu kampania skupowa mogła choć trochę zostać rozciągnięta w czasie” – dodaje. W tym roku był to zresztą problem w większości zakładów chłodniczych. Początkowy brak surowca, a następnie jego skoncentrowany wysyp w krótkim czasie, powodował trudności w organizacji skupu w większości zakładów zamrażalniczych. Gregor RZ, który zareagował stosunkowo najmniejszym opóźnieniem, okazał się w tym aspekcie, dobrą, bo „przewidywalną”

odmianą. W tym terminie uprawy rozpoczyna on zwykle plonowanie po 90 dniach od sadzenia. W gospodarstwie Państwa Bajów, było to w tym roku po ok. 95 dniach. Warto nadmienić, że w tym samym lub tylko nieco wcześniejszym terminie zbierano w różnych rejonach kraju odmiany sadzone jeszcze w maju, a więc po ponad 100, a nawet 120 dniach od sadzenia, mimo, że ich „katalogowe” okresy wegetacji były znacznie krótsze.

Gregor RZ dobry na suche lata

W gospodarstwie Państwa Bajów Gregor RZ przyjął się, ze względu na niezawodność plonowania. **„Jest dobry na suche i mokre lata, dobrze się okrywa i nie ma chorób. Ważne jest dla nas także to, że łatwo się wycina i różyczkuje”** – mówi Pani Marta. Ze względu na najwyższe wymogi jakościowe w zakładzie w Leżajsku, całość produkowanego kalafiora jest różyczkowana ręcznie, stąd producenci wymagają odmian, które po pierwsze dają najwyższy udział różyczek najbardziej pożądanych przez przetwórcę (20-50 mm), a po drugie takich, przy których tę pracochłonną czynność, można wykonać przy stosunkowo najmniejszym nakładzie czasu, a jednocześnie bez pogorszenia jakości dostarczanego do chłodni surowca.

Dobra produkcja, udany sezon

Poza trudnościami, wywołanymi suszą i upałami, sezon w tym gospodarstwie można zaliczyć do udanych. Przestrzegany jest tu czteroletni płodozmian. Dzięki temu, jak również dzięki terminowo i starannie prowadzonym zabiegom profilaktycznym, nie było w tym roku większych problemów ze zdrowotnością roślin ani szkodnikami. Warto dodać, że wszystkie zabiegi w tym gospodarstwie są dokumentowane i wykony-

Gregor RZ w gospodarstwie Państwa Bajów koło Leżajska

wane zgodnie z zasadami tzw. dobrej praktyki ogrodniczej, co jest wymogiem stawianym coraz częściej przez odbiorców produktów ogrodniczych. Kalafior uprawiany na glebie III klasy, na której mimo katastrofalnej suszy w okresie lata, a wobec braku możliwości nawadniania plantacji, Gregor RZ dał plon 24 t różyczki

z hektara, a wiele róż osiągało masę przekraczającą 3 kg. W ubiegłym, bardziej sprzyjającym roku, zebrano tu aż 26 t/ha. Dzięki wysokim plonom i pewności plonowania, Gregor RZ także w nadchodzącym sezonie będzie jedną z najczęściej uprawianych odmian na leżajskich polach.

Gregor RZ - różyczki najwyższej jakości

Ceveline RZ - sprawdzony kalafior

Ceveline RZ

Ceveline RZ to kolejna propozycja firmy Rijk Zwaan przeznaczona do uprawy późnoletniej i jesiennej. Odmiana o okresie wegetacji ok. 95 dni, silnym wigorze i bardzo wysokim potencjale plonotwórczym, stała się popularna w wielu rejonach Polski i za granicą.

W Pacanowie ... kalafiorzy produkują

W tym roku odmianę tę uprawiał między innymi **pan Jarosław Nowicki, który wspólnie z żoną Magdaleną prowadzi w Pacanowie nad Wisłą, gospodarstwo ogrodnicze, produkujące warzywa i ziemniaki głównie dla przemysłu zamrażalniczego.** Tradycyjnie w gospodarstwie tym uprawiane są kalafiorzy. W tym roku wiodącą odmianą był Ceveline RZ.

„Ceveline RZ zastąpił dotychczas uprawiane odmiany ze względu na wysoką masę towarową i ładną różyczkę, którą tworzy. W ubiegłym roku zebraliśmy z tej odmiany 25 t

różyczki z hektara” – mówi Pan Jarosław. W jego gospodarstwie Ceveline RZ uprawiany jest po raz trzeci, w tym roku na areale 3 ha. Rozsada produkowana jest we własnym gospodarstwie. Nasiona wysiewane były stopniowo, do standardowych palet rozsadowych, a sadzenie miało miejsce między 10 czerwca a 6 lipca. Podobnie jak w innych rejonach kraju zbiory kalafiora zaczęły się z opóźnieniem, pomiędzy 10 – 12 września i trwały do 15 października. W porównaniu do lat ubiegłych kalafior zaczął się nieco później, a wcześniej skończył. Podobnie jak w innych rejonach kraju problemem była dotkliwa susza, która spowodowała zahamowanie wzrostu roślin po sadzeniu. Cała produkcja dostarczana jest do przetwórcy produkujących mrożonki. Ceveline RZ jest dobrą odmianą na świeży rynek, ale także dla przemysłu. Oprócz wysokiego plonu, gwarantuje możliwość uzyskania optymalnej jakości surowca do mrożenia. Róże są jednolicie białe, zwarte i nie

mają tendencji do przedwczesnego rozluźniania się. **„Odbiorcy życzą sobie różyczek najwyższej jakości, o średnicy 20-60 mm. Wykonujemy je ręcznie, bo wtedy jakość towaru jest najwyższa”** – mówi właściciel gospodarstwa.

Ceveline RZ dobry na świeży rynek i dla przemysłu

W rejonie Tropiszowa i Igołomi Ceveline RZ jest od kilku lat jedną z najbardziej popularnych odmian. Jest kalafiorem niezawodnie plonującym w lata o bardzo różnym przebiegu pogody. Dzięki mocnemu systemowi korzeniowemu dobrze rośnie na różnych typach gleb. W tym roku na żyznych lessowych glebach w podkrakowskich Złotnikach uprawiał go między innymi pan Marek Kisiel. W jego gospodarstwie kalafiorzy zbierane są od wiosny do późnej jesieni. Zbiory z najwcześniejszych nasadzeń tunelowych (Opaal RZ) w sprzyjających latach rozpoczynają się już na

Ocena Cevaline RZ na polu u Pana Jarosława Nowickiego

początku maja. Cevaline RZ – jako odmiana letnio-jesienna - jest tutaj uprawiany z myślą o zaopatrzeniu świeżego rynku i dla przemysłu. **„Cevaline RZ tworzy ładny, zdrowy liść, jest odmianą odporną na choroby. Róże nie ulegają przebarwieniom i nawet nie wiązane są dobrze okryte”** – mówi pan Marek. Kalafiory pakowane są do skrzynek po 6 sztuk i w takiej postaci trafiają one na rynek krajowy, a także na eksport. W okresie dużej podaży tego warzywa (wrzesień, październik) spora jego część trafia do zakładów zamrażalniczych. **„Cevaline RZ był nie tylko kalafiorom, co do którego nasi odbiorcy nie mieli żadnych zastrzeżeń, ale wręcz pytali o tę odmianę”** – dodaje producent. W razie potrzeby, w okresach dużych wysypów, kalafiory po zbiorze trafiają do chłodni, gdzie zostają schłodzone i mogą być przechowywane nawet przez okres kilku tygodni. Dzięki temu unika się sprzedaży w okresach, w których spadają ceny, a w uprawie tego gatunku trady-

cyjnie po okresie bessy następuje poprawa koniunktury. Znamioną cechą mijającego sezonu było to, że po okresie, w którym brakowało towaru (sierpień, początek września), na przełomie września i października nastąpił jego wysyp. W okresie jesiennym zbiory z jednego terminu sadzenia trwają w zależności od odmiany 10 – 14 dni. Ze względu na to, że w minionym roku dorastanie kalafiorów z różnych terminów sadzenia bardzo zbiegło się w czasie, producenci zmuszeni byli w bardzo krótkim okresie zebrać bardzo dużą ilość towaru. Nie zawsze udawało się go zagospodarować i korzystnie sprzedać. W gospodarstwie pana Marka jedno z pól, na którym rósł Cevaline RZ było zbierane praktycznie jeden raz. Mimo to, część róż, które dorosły jako pierwsze i powinny być zbierane nieco wcześniej, nie wykazywały tendencji do rozluźniania brzegów ani zauważalnego pogorszenia jakości, podobnie jak róże wycinane w terminie osiągnięcia dojrzałości zbiorczej. Potwierdza to

opinię, że Cevaline RZ jest odmianą bardzo pewną i bezpieczną dla producenta. Najprawdopodobniej także w nadchodzącym sezonie będzie jedną z najbardziej liczących się odmian kalafiora na podkrakowskich plantacjach.

Cevaline RZ w chłodni Państwa Kisiel

Nowości na sezon 2007

Kalafiory do uprawy letniej i jesiennej

Dexter RZ

W mijającym sezonie firma **Rijk Zwaan** prowadziła w największych rejonach uprawy liczne doświadczenia produkcyjne z nowymi odmianami kalafiora. Prezentujemy wyniki obserwacji najlepszych odmian.

Dexter RZ

F 1 – Hybryd CMS

- czy mogą być ładniejsze róże?

Odmianą, która wzbudziła bardzo duże zainteresowanie był **Dexter RZ**. Jest to kalafior o okresie wegetacji od 80 dni, w uprawie letniej do ok. 90 dni jesienią. Na plantacjach wyróżniał się bardzo dobrym wyrównaniem oraz prawie idealnym kształtem róży. Róże, które tworzy ta odmiana są zdecydowanie okrągłe, bez tendencji do tworzenia róż

niesymetrycznych. Mają optymalne proporcje średnicy do wysokości i zbudowane są z równej wielkości różyczek. **Dexter RZ** tworzy ponadto róże bardzo równomiernie okryte liśćmi. Jest to szczególna zaleta w przypadku zbioru i pakowania kalafiora do skrzynek, a szczególnie jeżeli odbiorcą jest wymagający klient z zagranicy. Czasem u niektórych odmian, po przycięciu liści otaczających róże, pozostają same ogonki liściowe, które w dodatku są nieregularnie rozłożone wokół róży i taki kalafior prezentuje się źle. **Dexter RZ** wyróżniał się tu spośród licznych, ocenianych odmian najbardziej symetryczną budową. Cecha będzie miała coraz większe znaczenie, gdyż jest to jedno z ważnych kryteriów oceny towaru

kierowanego na export, a to dla producentów kalafiora staje się coraz bardziej atrakcyjną alternatywą.

Dexter RZ – dobry na chłody i upały

W rejonie podkrakowskim **Dexter RZ** uprawiany był w mijającym sezonie w gospodarstwie pana **Stanisława Jasonka z Więckowic**. Na czarnoziemie pod Proszowicami kalafior ten zbierany był do końca sezonu wegetacyjnego. Ostatnie zbiory miały miejsce jeszcze w połowie listopada. Z najpóźniejszego terminu sadzenia - 26 lipca **Dexter RZ** rozpoczął plonowanie po 93 dniach od posadzenia. „**Róże tej odmiany są dobrze okryte i przymrozki, które miały miejsce kilkakrotnie pod ko-**

niec uprawy, nie spowodowały obniżenia jakości handlowej, chociaż inne odmiany ucierpiały. Spośród odmian, które testowaliśmy w tym roku był jedną z dwóch, które oceniliśmy najlepiej” – zauważyła pani Jasonek.

Warto dodać, że odmiana ta doskonale sprawdziła się także w uprawie letniej – na zbiór w lipcu i sierpniu i to w warunkach wyjątkowo upalnego i suchego lata 2006 r. Najbardziej podkreślanymi zaletami były wyrównanie i doskonała jakość róż.

26-146 RZ

F₁ – Hybryd CMS

– bujny liść i doskonale samookrycie.

26-146 RZ była drugą odmianą, która w doświadczeniach produkcyjnych na terenie całego kraju uzyskała najlepsze wyniki. Była ona obserwowana w gospodarstwach pod Warszawą, na Lubelszczyźnie oraz w rejonie Łęczycy i Sochaczewa.

Dexter RZ w gospodarstwie Państwa Jasonków

W rejonie podkrakowskim uprawiana była przez **pana Jana Lipowieckiego z Glewca**. Tradycja uprawy kalafiora w tym gospodarstwie jest bardzo długa. Pierwsze sadzono tu już ponad 50 lat temu. Aktualnie kalafior uprawiany jest na powierzchni 8 ha. Pierwszą rozsadę sadi się nawet w lutym do tuneli igołoskich, a ostatnie nasadzenia przypadają w lipcu, tak, że zbiory trwają praktycznie do końca października.

Siedem tygodni suszy

„Nowe odmiany, które mieliśmy w tym roku w próbach rośły w ekstremalnych warunkach. Dokuczały im upały i siedmioletniowa susza” – mówi Robert Lipowiecki, który wspólnie z rodzicami prowadzi gospodarstwo. **„Na przełomie września i października nastąpił wysyp kalafiora skomasowany w krótkim czasie”** – dodaje.

W tych warunkach sprawdziła się ta

Robert Lipowiecki prezentuje odmianę 26-146 RZ zbieraną do skrzynek

nowa odmiana kalafiora, testowana w Polsce już drugi rok pod numerem 26-146 RZ. Dla pana Lipowieckiego najważniejszą cechą odmiany kalafiora w terminie letnio – jesiennym jest bujne ulistnienie i dobre samookrycie, bo te cechy są niezbędną przesłanką, aby odmiana wytworzyła różę handlowej jakości. To dzięki tym cechom właśnie ta odmiana znalazła uznanie. **„26-146 RZ wytworzył duży liść, który dokładnie okrywał różę zarówno od góry jak i od dołu. Dzięki temu nawet mimo, że nie był wiązany, różę były białe. Tworzył też bardzo zbite i ciężkie różę i co ważne nie ulegały one przebarwieniom. Różę dłużej pozostawione w polu nie pękały i nie „rozsywały” się, co jest szczególnie ważne w okresach dużych wysypów kalafiora”** – podsumowuje pan Robert. O minionym sezonie mówi on, że choć był trudny, to jednak nie najgorszy, bo pomimo nieco niższych niż rok wcześniej cen, zbyt na warzywa produkowane w jego gospodarstwie był dobry.

Brokuły - coraz bardziej popularne

Nowość

W ostatnich latach struktura produkcji warzyw kapustnych w zdecydowanym stopniu uległa zmianom. Dzięki akcjom reklamowym w mediach i rozpowszechnieniu informacji o leczniczych właściwościach brokuła, popularność tego warzywa rosła dosłownie w oczach. Wydaje się, że i w przyszłości jego znaczenie nie będzie słabnąć. Brokuł wpisał się więc na trwałe w krajobraz polskiego warzywnictwa i zajmuje w nim coraz ważniejsze miejsce. Podobna zresztą sytuacja panuje w innych krajach świata, gdzie gatunek ten cieszy się rosnącym uznaniem.

Rijk Zwaan jest jedną z tych firm nasiennych, które postawiły na hodowlę tego gatunku. Ostatnio wyhodowano odmiany przydatne do różnego typu produkcji i nadające się na różne terminy zbioru. W ostatnich dwóch latach podlegały one wnikliwej ocenie pod względem przydatności produkcyjnej, jakości róż, plonu, długości okresu wegetacji czy terminu zbioru. Zaowocowało to wprowadzeniem na rynek dwóch interesujących odmian.

Agassi RZ

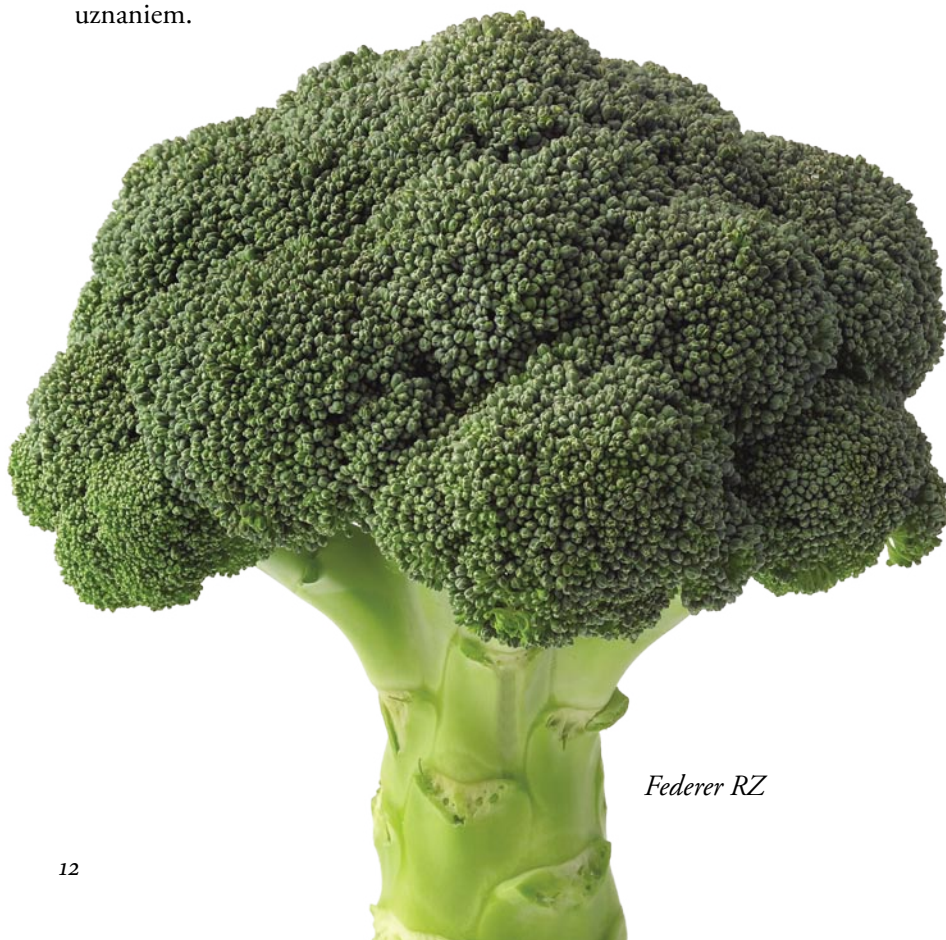
F₁ – Hybryd CMS

- okres wegetacji 65 – 75 dni,
- sprawdził się we wszystkich najważniejszych rejonach uprawy,
- brak tendencji do tworzenia pustych przestrzeni wewnątrz głęba i przebarwień antocyjanowych,
- bardzo atrakcyjny kształt róży - róża główna gęsta i wypukła,
- małe i wyrównane pączki,
- nie ma tendencji do przerastania róży liśćmi,
- bardzo dobra trwałość po-zbiorca,
- dobrze znosi ciepły a nawet gorący klimat,
- polecamy sadzenie od kwietnia do połowy czerwca,

Federer RZ

F₁ – Hybryd CMS

- okres wegetacji 65 – 75 dni,
- odmiana bardzo plenna,
- dobrze znosi warunki stresowe,
- równomierne dorastanie róż i wyrównane plonowanie,
- róża główna gładka i zwarta,
- bardzo dobra trwałość po-zbiorca,
- przeznaczony do sadzenia od kwietnia do końca czerwca,

Federer RZ

Verde – znaczy zielony

Michał Cywiński prezentuje Vitaverde RZ

Przywykliśmy do tradycyjnego, białego kalafiora. Tymczasem w wielu krajach, w tym także w Polsce, rośnie stopniowo zainteresowanie tym warzywem także w innych wersjach kolorystycznych. Najbardziej popularne stają się zielone odmiany kalafiora.

W mijającym sezonie uprawiali je między innymi **państwo Alicja i Józef Wilkowie, prowadzący w Tropiszowie, Spółdzielnię Producentów „Traf”**, zajmującą się skupem i sprzedażą szerokiego asortymentu płodów produkowanych

w miejscowym zagłębiu warzywniczym. **„Vitaverde RZ sadziliśmy już drugi rok. Uprawiamy tę odmianę z przeznaczeniem na zaopatrzenie sieci sklepów Tesco”** – mówi pani Alicja Wilk. **„W ubiegłym roku zielone kalafioro po raz pierwszy posadziliśmy na próbę, a w tym realizujemy tygodniowe dostawy od początku lipca do końca października. Vitaverde RZ plonował dobrze przez cały sezon, rośliny radziły sobie, mimo kapryśnej pogody, a jakość róż była bardzo dobra”** - dodaje.

Vitaverde RZ jest uniwersalnym mieszkańcem CMS, który można uprawiać w tych samych terminach, co letnie i jesienne odmiany białego kalafiora. Jest od nich jednak znacznie mniej kłopotliwa w uprawie. Nie wymaga wiązania, a różę nie ulegają przebarwieniom pod wpływem promieniowania słonecznego. Mają one też przyjemną i „apetyczną” żółto-zieloną barwę oraz doskonały smak. Różę zawiązują się i dorastają równomiernie, co ułatwia planowanie zbiorów. W okresie lata zbiory następują po 70, a jesienią po około 80 dniach od sadzenia.

Drugą odmianą stanowiącą uzupełnienie asortymentu jest Primaverde RZ. Jest to odmiana wczesna i przeznaczona jedynie na najwcześniejsze terminy uprawy – zbiory w maju, do końca czerwca. Zbiory następują po 68 – 80 dniach od sadzenia. Polecamy ją do uprawy przyspieszanej pod osłonami z folii i Agrylu.

Według różnych ocen ten typ kalafiora będzie cieszył się stopniowo rosnącą popularnością, ze względu na atrakcyjny wygląd i smak i powinien na trwale urozmaicić dostępną na naszym rynku ofertę warzyw.

A może gotowa rozsada?

Firma Rijk Zwaan oferuje państwu możliwość zakupu gotowej rozsady kalafiora, brokuła i innych warzyw na dowolne terminy uprawy. Jej produkcją zajmują się wyspecjalizowane w tej dziedzinie zakłady Grow Group.

Grow Group to ponad 40 lat praktyki i doświadczenia, międzynarodowy charakter oraz innowacyjność. W szklarniach na powierzchni około 40 ha, blisko 300 specjalistów zajmuje się produkcją setek milionów sztuk rozsady każdego roku. Ilości te stawiają Grow Group na pozycji lidera w tej dziedzinie na rynku europejskim

oraz północno afrykańskim. Dewizą firmy jest ścisła współpraca z klientem, słuchanie jego życzeń, punktualność dostaw oraz szukanie nowych rozwiązań.

Zalety zakupu gotowej rozsady

- stosowanie rozsady wyprodukowanej w optymalnych warunkach gwarantuje uzyskanie wyższych plonów,
- możliwość składania zamówień na dowolne terminy dostawy, ułatwia organizację pracy w gospodarstwie,

- optymalne warunki wzrostu w okresie produkcji rozsady (sterowany klimat, nawożenie i nawadnianie) eliminują ryzyko stresu, przez co rośliny rosną bardzo szybko,
- terminowa i skuteczna ochrona roślin przed szkodnikami i chorobami gwarantuje idealną zdrowotność rozsady,
- przy zakupie gotowej rozsady nie ma ryzyka zniszczenia części siewek przez szkodniki i choroby, niekorzystne zjawiska pogodowe, wyeliminowany jest problem złych wschodów,
- prawidłowo rozwinięty system korzeniowy roślin sprawia, że jej uкорzenie w polu czy szklarni jest szybkie, dzięki czemu uzyskuje się bardzo dobre wyrównanie roślin.

Proponujemy państwu zakup rozsady produkowanej w różnych systemach:

- **Rozsada w doniczkach ziemnych**
System ten pozwala na bezpośrednie sadzenie po otrzymaniu rozsady, choć w niesprzyjających warunkach pogodowych może być ona przetrzymana przez okres 2 – 3 tygodni.
- **Rozsada typu „speedies”**
Określenie „speedy” oznacza, że rozsada tego typu jest bardzo szybka we wzroście. Cechuje się dobrym przyjmowaniem i szybko wznawia wzrost po posadzeniu. Dość duża objętość podłoża w komórkach (ok. 25 cm³) a przede wszystkim optymalne warunki w okresie produkcji sprawiają, że jest ona bardzo wyrównana.

Rijk Zwaan wobec groźnej choroby bakteryjnej

Czarna Zgnilizna Kapustnych - *Xanthomonas campestris*

Xanthomonas campestris

jest bakterią porażającą masowo warzywa kapustne (kapustę, kalafior, kapustę pekińską i inne) i powodującą **czarną zgniliznę kapustnych**. Pierwsze objawy choroby występują w postaci więdnących, potem lekko żółknących plam na obrzeżach liści. Plamy te przybierają najczęściej charakterystyczny kształt litery V ułożonej w kierunku środka liścia. Zakażona część liścia stopniowo rozszerza się, brązowieje i zamiera. Oprócz przebarwień liści występuje również postępujące w głąb rośliny czernienie wiązek przewodzących, które może rozprzestrzenić się po całej roślinie powodując czernienie liści, przechodzące w szybkie gnicie tkanki, wywołane wtórnie przez bakterie **Erwinia spp. (mokra zgnilizna bakteryjna)**. Sprawca choroby zimuje w resztkach późniejszych roślin w glebie i może przetrwać przez dwa lata. Bakteria poraża również wiele chwastów z rodziny krzyżowych np. dziką rzodkiew, czy gorczycę czarną, które mogą być stałym źródłem infekcji.

Rozprzestrzenianiu się choroby sprzyjają:

- wysoka temperatura i intensywne nawożenie,
- duże zagęszczenie roślin,
- pikowanie siewek do zbyt wilgotnego podłoża,
- słaby drenaż podłoża na rozsadniku lub w inspekcji, możliwość okresowego zalewania roślin,
- uprawa rozsady w monokulturze na tym samym podłożu w inspekcji lub na rozsadniku.

W okresie deszczowej pogody lub na plantacjach deszczowanych przy temperaturze 27-30°C objawy choroby mogą wystąpić już po 10-12 dniach. Rozwojowi choroby sprzyja okres, kiedy dni są słoneczne i ciepłe, a noce chłodne. W Polsce takie warunki występują zwykle od początku sierpnia.

W warunkach polowych choroba może się rozprzestrzeniać przez wiatr, deszcz lub nawadnianie, a także narzędzia, owady i zwierzęta.

Zapobieganie:

- wysiewać zdrowe i wysokiej jakości nasiona,
- przestrzegać prawidłowego zmianowania (warzywa kapustne nie częściej niż co 3 – 4 lata na tym samym polu),
- lokalizacja rozsadników z dala od roślin krzyżowych zimujących w polu,
- używać zdrowego podłoża do produkcji rozsady,
- dezynfekcja pojemników i narzędzi do produkcji rozsady,
- nie skracać liści i korzeni przed wysadzeniem,
- zwalczać owady mogące przenosić sprawcę choroby,

Firma Rijk Zwaan w obliczu tak groźnej choroby, która pierwotnie może zostać wprowadzona na pole poprzez zainfekowane nasiona, poczyniła szereg badań prowadzących do wyeliminowania bakterii, mogących znajdować się na lub pod okrywą nasienną.

Na skutek precyzyjnej, bardzo dokładnej kontroli jakiej poddawane są nasiona roślin kapustnych w naszej firmie, materiał siewny z ryzykiem porażenia bakterią *Xanthomonas* jest automatycznie likwidowany, natomiast w celu zabezpieczenia przed chorobą w początkowej fazie rozwoju roślin stosowana jest specjalistyczna technologia określana terminem **Excit**. Informacje o zastosowaniu tej metody znajdują się każdorazowo na opakowaniu. **Stosowanie tej metody wiąże się udzielaniem przez firmę krótszej niż zwykle gwarancji zdolności kiełkowania nasion i w praktyce oznacza krótsze daty ważności na opakowaniach. Spotykana czasem interpretacja, że jakoby są to „stare” nasiona, jest całkowicie mylna i nieuzasadniona. Całkiem przeciwnie, tak zaprawiane nasiona dają producentowi pewność, że materiał siewny nie będzie źródłem zakażenia.** Warto odnotowania jest, że zwalczanie tej choroby dostępnymi środkami ochrony roślin jest bardzo trudne (działają jedynie preparaty naturalne np. Grevit, a stosowanie fungicydów, w tym zaprawianie za ich pomocą nasion, jest bezskuteczne). **Profilaktyka, której elementem jest specjalna obróbka nasion systemem Excit, to jedyna skuteczna metoda walki z tą groźną chorobą.**

Kalafior, brokuł

– tabela przydatności, sadzenia i zbiorów

odmiana	okres wegetacji	gęstość sadze- nia szt./ha	przydat- ność	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Opaal RZ	68	35 – 45.000	■			—		—							
Witki RZ	68	35 – 45.000	■			—		—							
Divita RZ	68-75	30 – 42.000	■			—		—							
Adelanto RZ	70-78	30 – 42.000	■			—		—							
Frebo RZ	70-80	27 – 38.000	■			—		—							
Decora RZ	75-85	27 – 35.000	■ ▲			—		—							
Chambord RZ	70-80	25 – 32.000	■ ▲			—		—							
Fendert RZ	75-90	25 – 30.000	■ ▲			—		—							
Asterix RZ	85-95	25 – 30.000	■ ▲			—		—							
Gregor RZ	80-95	25 – 30.000	■ ▲			—		—							
Casper RZ	90-100	25 – 30.000	■ ▲												
Ceveline RZ	90-100	25 – 30.000	■ ▲												
Dexter RZ	85-95	25 – 30.000	■ ▲												
26-146 RZ	85-95	25 – 30.000	■ ▲												
Primaverde RZ	68-80	30 – 35.000	■ ▲			—		—							
Vitaverde RZ	70-80	27 – 32.000	■ ▲			—		—							
Agassi RZ	65-75	30 – 35.000	■			—		—							
Federer RZ	65-75	30 – 35.000	■			—		—							

■ – świeży rynek ▲ – przemysł — (żółte) – termin sadzenia — (zielone) – termin zbioru

RIJK ZWAAN Polska Sp. z o. o.

ul. Nałęczowska 25
02-922 Warszawa
tel. +48 22 842 61 55
fax +48 22 642 43 22
www.rijkwaaan.pl
e-mail: biuro@rijkwaaan.pl

POLSKA ZACHODNIA

Paweł Strauchmann
GSM 0-604 230 655
p.strauchmann@rijkwaaan.pl

Artur Woźniak
GSM 0-660 483 908
a.wozniak@rijkwaaan.pl

POLSKA POŁUDNIOWA

Michał Cywiński
GSM 0-604 470 133
m.cywinski@rijkwaaan.pl

POLSKA WSCHODNIA

Arkadiusz Sanecki
GSM 0-604 470 137
a.sanecki@rijkwaaan.pl

POLSKA PÓŁNOCNA

Arkadiusz Lipiński
GSM 0-604 470 134
e.lipinski@rijkwaaan.pl

POLSKA CENTRALNA

Jarosław Wojtczak
GSM 0-604 470 135
j.wojtczak@rijkwaaan.pl

Wojciech Wasiak
GSM 0-606 205 620
w.wasiak@rijkwaaan.pl

Marcin Mech
GSM 0-602 241 831
m.mech@rijkwaaan.pl